

ब्रह्मोदनान् सः स्थिते निर्व्वपेत् । प्रजापतिर्व्वा ओदनः । यज्ञः प्रजापतिः । उपनामुक एनं यज्ञो भवति । न पापीयान् भवति” इति । अश्वमेधे समाप्ते सति ‘द्वादशब्रह्मोदनानेव’, ‘निर्व्वपेत्’, न त्विष्टिभिर्यजेत् । ब्रह्मोदनविधिस्थाधानप्रकरणे प्रपञ्चितः । ओदनस्य यज्ञस्य च प्रजापतिकार्यत्वेन प्रजापतिरूपत्वादेकत्वे सति ओदननिर्व्वापेन ‘एनं’ यजमानं, प्रति ‘यज्ञः’, ‘उपनामुकः’, उपनमनशीलः, ‘भवति’ । छन्दसां वाचश्च पूर्वोक्त पुनःप्रयोगदोषाभावात् अयं यजमानः पापतरः ‘न भवति’ ॥

(४) सङ्ख्यां प्रशंसति । “द्वादश भवन्ति । द्वादश मासाः संवत्सर एव प्रतितिष्ठति” इति । स्पष्टोऽर्थः ॥

इति अष्टादशोऽनुवाकः ।

अथोनविंशोऽनुवाकः ।

(१) अष्टादशे ब्रह्मोदना अभिदिताः । एकोनविंशे विभुत्वादिभिः द्वादशभिर्गुणैरश्वमेधः प्रशंस्यते । अत्र प्रथमं गुणमाह । “एष वै विभूर्नाम यज्ञः । सर्व्वं ह वै तत्र विभु भवति । यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते” इति । विविधानां श्रेयसां भावयिता विभुः । यस्मिन् देशे ‘एतेन यज्ञेन यजन्ते’, तस्मिन् देशे ‘सर्व्वं’ वा विभवादिकं, ‘विभु’ विविधश्रेयोभावयितृ, ‘भवति’ ॥

(२) द्वितीयं गुणमाह । “एष वै प्रभूर्नाम यज्ञः । सर्व्वं ह वै तत्र प्रभु भवति । यत्रैतेन यज्ञेन यजन्ते” इति । प्रकर्षेण श्रेयोभावयिता ‘प्रभूः’ । अन्यत् पूर्व्ववत् ॥